

Kirjallinen kysymys KK 40/2026 vp

Juha Viitala sd ym.

Kirjallinen kysymys ammattikorkeakoulujen harjoittelupaikkojen riittävydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomi pärjää tulevaisuudessa vain korkealla osaamisella ja tämän vuoksi koulutustasoa tulee saada nostettua, kuten myös Orpon hallitus on asettanut tavoitteeksi. Osaamisen kartuttamisessa tärkeässä roolissa ovat korkeakouluopiskeluihin sisältyvät työharjoittelujaksot.

Tuoreiden tietojen mukaan korkeakouluista valmistumisten haasteeksi on muodostunut harjoittelupaikkojen vähäinen määrä. Kaikkiin ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyy pakollisena harjoittelu. Harjoittelupaikkojen vähäinen määrä uhkaa venyttää monen opiskelijan valmistumista. Ammattikorkeakouluille tehdyn kyselyn mukaan noin 3 500 opiskelijan opinnot ovat venyneet lukuvuoden aikana. Samaan aikaan kun opiskelupaikkoja on lisätty, niin harjoittelupaikat vähenevät. Tämä on huono yhtälö opintopolun suorittamisessa. Myös Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene on nostanut esiin huolta asiasta.

Harjoittelupaikkojen vähyys on ongelmana useilla eri aloilla, mutta erityisen huono tilanne harjoittelupaikkojen suhteen on sosiaali- ja terveysalalla. Hyvinvointialueiden rahoituksen leikkaaminen on yksi keskeinen syy siihen, että harjoittelupaikkoja ei sosiaali- ja terveysalalla ole. Alan opiskelijoiden opinnot uhkaavat venyä ja useat oppilaitokset ovat päätyneet kehittämään korvaavia tapoja suorittaa harjoittelujakso. Nopeasti luodut korvaavat toimintatavat saattavat kuitenkin heikentää koulutuksen laatua.

Suomi ja maamme korkeakoulut pyrkivät myös lisäämään maahan tulevia kansainvälisiä opiskelijoita viime kaudella eduskunnan hyväksymän koulutuspoliittisen selonteon mukaisesti. Kansainvälisten opiskelijoiden määrä on esimerkiksi Satakunnan ammattikorkeakoulussa SAMKissa kasvanut kuudessa vuodessa noin 100:sta reiluun 1 200:aan. Kansainvälisiä opiskelijoita on kaikilla aloilla: hoitotyössä, fysioterapiassa, liiketaloudessa, matkailussa ja useissa insinööriohjelmissa. Kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuudet päästä harjoitteluun ovat erityisen haastavat tällä hetkellä. Vaikka harjoittelun tekeminen vaikkapa opiskelijan kotimaassa on myös monissa tapauksissa mahdollista, tämä ei edistä opiskelijan kotoutumista ja jäämistä Suomeen. Tämän takia on erityisen tärkeää, että myös kansainvälisille opiskelijoille löytyy sopivia harjoittelupaikkoja.

Haaste harjoittelupaikoista on erityisen huolestuttavaa sosiaali- ja terveysalalla. Alalta eläköityä lähivuosina merkittävä määrä työntekijöitä ja osa viime aikoina hyvinvointialueilta irtisanotuista luultavasti päättyy vaihtamaan alaa parempien työmahdollisuuksien toivossa.

Kirjallinen kysymys KK 40/2026 vp

Harjoittelupaikkojen puute voi johtaa siihen, että esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhoitoalalla ei ole tulevaisuudessa työvoimaa saatavilla, koska alan opiskelijoiden valmistuminen myöhästyy harjoittelupaikkojen heikon tilanteen vuoksi. Erityisen vaikea tilanne on kättilöiksi valmistuvilla, koska heillä on määritelty, monessako synnytyksessä heidän pitää olla ollut mukana ennen kuin he voivat valmistua. Tietyt harjoittelut eivät myöskään voi toteutua yksityisellä sektorilla, minkä takia hyvinvointialueiden tarjoamat harjoittelupaikat ovat ainoa mahdollisuus tutkinnon vaatiman osaamisen hankkimiseen monilla.

Kyse on valtakunnallisesta ja rakenteellisesta ongelmasta, mikä ei ole ratkaistavissa yksittäisten korkeakoulujen toimilla. Ongelma liittyy paitsi korkeakoulujen opiskelupaikkamääriin myös siihen, missä harjoittelupaikat sijaitsevat, millaisia osaamistavoitteita ne tukevat ja millaiset resurssit ohjaukseen ovat käytettävissä. Kaikkein vaikeinta harjoittelupaikkoja on kuitenkin saada kansainvälisille opiskelijoille. Ammattikorkeakouluista valmistuvia osaajia tarvitaan koko Suomessa vastaamaan nykyiseen ja tulevaisuuden työvoimatarpeeseen. Harjoittelupaikkojen vähäinen määrä voi pahimmillaan syntyä talouskasvun pullonkaulaksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että harjoittelupaikkojen väheneminen ei vaaranna koulutustason nostoa ja koulutuksen laatua,

mitä toimenpiteitä hallitus aikoo toteuttaa, jotta korkeakouluopiskelijoille olisi tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja sekä

aikooko hallitus edistää pakollisia kiintiöitä harjoittelupaikoista hyvinvointialueille ja

aikooko hallitus tukea korkeakoulujen ja hyvinvointialueiden yhteistyötä?

Helsingissä 19.2.2026

Juha Viitala sd
Timo Suhonen sd